

Mál nr. 238/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn vátryggingartaka ábyrgðartryggingar (X)

Skaðabótaábyrgð.

Gögn.

1. Málskot móttakið 25. júní 2024 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 17. júlí 2023 ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 1. ágúst 2024 ásamt fylgiskjölum.
4. Viðbótarathugasemdir V dags. 7. ágúst 2024 ásamt fylgiskjölum.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að þann 3. október 2022 hafi M orðið fyrir slysi þegar hlaupahjól, sem hann var á, rann á hálu götulistaverki þannig að M datt og slasaðist. Nánar tiltekið sé um að ræða götulistaverk sem hafi verið málað á göngustíg með útimálningu. Af gögnum málsins má ráða að málavextir hafi verið með þeim hætti að M hafi ferðast á hlaupahjólinu á fjölförnum göngustíg á leið frá tónlistaskóla Sigursveins ofan við bókasafnið í Gerðubergi á tjónsdegi þegar hjólið rann á hálu götulistaverki, sem X hafði látið mála á stíginn. Hafi M orðið fyrir líkamstjóni og etji hann enn við afleiðingar þess. Á tjónsdegi var blautt og lauf höfðu fallið á göngustíginn. Vísar M til þess að slys hans megi rekja til saknæmrar og ólögmætrar háttsemi X við aðbúnað á stignum þegar hann var málaður með götulistaverki án þess að gæta öryggis vegfarenda. Vísar M til þess að þeir sem fara um fótgangandi eða á hjólum eigi að geta treyst því að frágangur, aðgengi og umhverfi séu með þeim hætti að ekki skapist hætta fyrir vegfarendur. Þannig hafi engar viðvaranir eða merkingar verið uppi við götulistaverkið þar sem slysið átti sér stað til að vara við hálu undirlagi vegna götulistaverksins. Þá hafnar M því að til staðar hafi verið skilti sem vörðuð við því að yfirborð listaverksins gæti orðið hált í bleytu sem og þeirri fullyrðingu V að sérstökum viðbótarsandi hafi verið bætti í málninguna til að hálkuverja hana enn frekar. Loks vísar M til þess að götulistaverkið hafi verið fjarlæggt skömmu eftir slysið. Þannig telur M að X hafi borið að sjá til þess að almenningi yrði tryggt öruggt og heilsusamlegt umhverfi á svo fjölförnum stað þar sem slysið varð. Það hafi ekki verið gert og stór hluti leiðarinnar hafi verið flugháll vegna götulistaverksins sem sé á ábyrgð X.

V hafnar bótaskyldu þar sem ekki þyki sýnt fram á að atvikið verði rekið til saknæmrar vanrækslu eða annarra atvika eða aðstæðna sem X verður látinn bera sönnunarbyrði á. Vísar V til þess sem fram kemur í höfnunarbréfi félagsins og áréttar að X hafi leitast við að gæta fyllsta öryggis við gerð listaverksins og settur hafi verið sérstakur viðbótarsandur til að auka öryggi vegfarenda. Þá hafi verkið verið framkvæmt af fyrirtæki sem sérhæfir sig í bílastæðamálun og notuð hafi verið nánar tiltekin málning sem hafi verið mikið notuð úti við. Einnig beri viðnámsmæling á svæðinu með sér að mælingar hafi verið í takt við mælingar á bílastæðum fyrir hreyfihamlaða, sem séu bestu fánlegu gæðin. Loks er vísað til þess að X hafi sett upp tvö skilti sem vörðuð við því að verkið gæti orðið hált í bleytu, sbr. nánari í gögnum málsins. Vísar V þannig til þess að X hafi sannarlega gert öryggisráðstafanir í því skyni að leitast við að tryggja öryggi vegfarenda eftir fremsta megni. Einnig vísar V til þess að mikil rigning hafi verið á tjónsdegi og laufblöð á listaverkinu sem V telur líklegt að hafi átt þátt í slysinu.

Í viðbótarathugasemdum M er áréttuð sú afstaða að ekki sé hægt að fallast á að fullnægjandi öryggisráðstafanir hafi verið til staðar á tjónsdegi, enda ljóst að myndir sem fylgja athugasemdum V hafi ekki verið teknar á sama tíma og slysið varð. Þvert á móti hafi myndir, sem fylgdu málskoti M og voru teknar á tjónsdegi, ekki sýnt borða eða skilti til að vara við hálfu. Þá vísar M til þess að í bréfi V, og umsögn X, komi fram staðfest vitneskja um að verkið geti orðið hált í bleytu. Telur M mjög varhugavert og í raun vítavert að setja götulistaverk á stíg sem er fjölfarinn og sérstaklega af börnum þar sem vitneskja er um að listaverkið verði flughált í bleytu. M hafi verið á leið úr tónlistarskóla þegar slysið varð, en einnig sé bókasafn og skóli í nágrenni við stíginn. Þá hafi önnur slys orðið vegna verksins og vísar M til umræðu á samfélagsmiðlinum Facebook þar sem fram kom að fleiri hafi runnið og staðfesti hættueiginlega verksins. Telur M ekki hægt að leggja þær skyldur á hendur

börnum, en M var 15 ára þegar slysið varð, að leggja mat á veðurfarsaðstæður þegar verið er að ganga eða hjóla á götulistaverki sem X kemur fyrir á fjölförnum göngustíg. Byggir M á því að saknæm háttsemi X felist í að koma fyrir verki sem vitneskja var um að gæti reynst vegfarendum hættulegt og aðgerðarleysi við að bregðast við slysaðstæðunni baki X bótaskyldu í málinu.

Með viðbótarathugasemdum V fylgdu gögn sem gáfu til kynna að myndir af göngustígnum, sem sýna viðvörunarmerki, voru líklega voru teknar 19. ágúst og 30. september 2022. Samhliða kemur fram að ómögulegt sé að segja til um hvort skiltin hafi verið færð til eða þau skemmd fram að tjónsdegi.

Álit.

Almennar sönnunarreglur í skaðabótarétti gera ráð fyrir því að sá sem heldur því fram að annar beri skaðabótaábyrgð á tjóni sínu beri sönnunarbyrði um að skilyrði slíkrar ábyrgðar séu uppfyllt. Í þessu máli ber því M sönnunarbyrði fyrir því að líkamstjón hans verði rakið til saknæmra og ólögðra athafna eða athafnaleysis X, starfsmanna þess eða annarra atvika eða aðstæðna sem X ber ábyrgð á. Af framlögðum gögnum má ráða að 12. – 15. ágúst 2022 hafi X málað, eða látið mála, götulistaverk á fjölfarinn göngustíg við bókasafnið í Gerðubergi. Um sé að ræða götulistaverk sem hafi verið málað að beiðni viðburðardeildar umhverfis- og skipulagssviðs X. Einnig liggur fyrir að notast hafi verið við málningu sem kallast Hempatex Hi-Build 46410-46410 – Hempel sem sé mikið notuð úti við í þeim tilvikum þar sem nota þarf mismunandi liti. Málningin sé náskyld hefðbundinni vegamálningu og af gögnum málsins má ráða að í kjölfar slyssins hafi X látið viðnámsprófa göngustíginn og reyndist hann með álíka viðnám og bílastæði fyrir hreyfihamlaða. Af viðnámsprófinu, sem dagsett er 13. október 2022, má ráða að viðnámið á máluðum hlutum göngustígsins sé næstum helmingi lægra en á ómáluðum hlutum göngustígsins. Af myndum sem M, eða foreldri M, tók á tjónsdegi og birtust m.a. á samfélagsmiðlum, verður ekki séð að sérstakar merkingar hafi verið við götulistaverkið á tjónsdegi. Þá liggja engin gögn fyrir sem staðfesta að X hafi reglulega, eða a.m.k. stuttu fyrir tjónsdag, sett viðbótarsand á málninguna.

Með vísan til framangreinds er það mat nefndarinnar að hinn málaði hluti göngustígsins, þ.e. götulistaverkið, verði að teljast sérstaklega hættulegur og til þess fallinn til að valda tjóni. Óumdeilt er að X var það kunnugt þegar listaverkið var málað á stíginn enda kveðst X hafa sett upp tvö skilti sem vörðu við því að verkið gæti orðið hált í bleytu. Þá ber sérstaklega að horfa til þess að um er að ræða sérstakar aðstæður á fjölförnum stað þar sem vænta má mikillar umferðar. Í því felst að gera verður auknar kröfur þegar um er að ræða fjölfarinn stíg þar sem ólíkir aðilar, þ.m.t. börn, ferðist um á ólíkum farartækjum, þ.m.t. hjólum og hlaupahjólum á leið til og frá skóla. Í slíkum stöðum verður að gera sérstakar og auknar kröfur þegar átt er við stíginn, sérstaklega ef verið er að gera stíginn hættulegri en ella. Verður því að teljast sérlega varhugavert af hálfu X mála götulistaverk á stíginn þar sem gögn málsins bera með sér að starfsmenn X voru meðvitaðir um að við málningu götulistaverksins myndaðist hált undirlag vegna götulistaverksins. Í ljósi þess er það mat nefndarinnar samkvæmt framangreindu að aðstæðum á umræddum slysstað hafi verið ábótavant, og því sé til staðar bótaskylda úr ábyrgðartryggingu X.

Hins vegar verður að taka til athugunar hvort háttsemi M eigi að leiða til þess að hann beri sjálfur meðábyrgð vegna líkamstjóns síns. Er þá að líta til þess að slys M átti sér stað, samkvæmt frásögn hans sjálfs, í rigningu og laufblöð höfðu fallið á götulistaverkið. Hvað sem því líður, þá verður að horfa til þess að M var 15 ára gamall á tjónsdegi þegar hann ferðaðist eftir fjölförnu göngustíg sem ætlaður er almenningi til frjálstrar umferðar á leið heim úr tónlistarskóla. Að mati nefndarinnar verður ekki, þegar þannig stendur á, ekki hægt að leggja þær skyldur á herðar börnum að leggja mat á hvenær veðurfarslegar aðstæður séu með þeim hætti að hættulegt geti verið að ganga eða hjóla á götulistaverki sem X kemur fyrir á fjölförnum göngustíg.

Niðurstaða.

M á rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 10. september 2024.
rafræn undirskrift

Sóley Ragnarsdóttir

Jóhann Tómas Sigurðsson

Heiða Óskarsdóttir